
Témata k SZZ Sémiotika médií a vizuální studia (pro imatrikulaci od roku 2019)

Studující si ke zkoušce (nejlépe po konzultaci s vedoucí/m diplomové práce a s vyučujícími daných klíčových předmětů) zvolí dvě témata z prvního a dvě témata z druhého okruhu a jedno téma z oblasti mytopoetiky (celkem tedy odevzdá pět témat).

Ve spolupráci s vyučujícími zpracuje konkrétní téma tak, že zformuluje problém, o němž mu jde, zdůvodní jeho význam a zaujme k němu vlastní stanovisko, které podpoří relevantními argumenty.

Požadovaný rozsah textů k prvním dvěma okruhům (Sémiotika a rétorika a Sémiotika médií) je 2-3 normostrany, u teze z okruhu Mytopoetika 3-5 normostran. Teze musí vždy obsahovat název, anotaci a seznam primární a sekundární literatury.

Cílem je zformulovat stručné a jasné teze, které se mohou stát východiskem diskuse, nikoli předložit pouze obecný či referující výklad.

Písemně zpracované teze je třeba zaslat tajemníkovi/tajemnici studijního programu 14 dnů před konáním státní závěrečné zkoušky.

Velmi doporučujeme s dostatečným předstihem před odevzdáním využít možnosti konzultovat výslednou podobu tezí s vyučujícími.

Průběh zkoušky:

Komise u státní zkoušky vybírá dvě až čtyři teze z odevzdaných podkladů.

Studující nejprve prezentuje své teze, poté následuje diskuse, v níž reaguje na otázky členů komise. V diskusi má studující prokázat jednak dostatečnou orientaci ve zvoleném tématu a detailní znalost příslušné literatury, jednak schopnost promýšlet související otázky a reagovat na jiné přístupy.

Tematické okruhy:

Sémiotika a rétorika (2 teze)

1. Problematika klasifikace a povahy znaku mezi sémiologií a sémiotikou (F. de Saussure; L. Hjelmslev; Ch. S. Peirce; C. W. Morris; L. Hjelmslev; J. A. Greimas; R. Barthes; U. Eco; J. Deely).
2. Peircova a post-peircovská sémiotika: východiska, problémy, přesahy.
3. Strukturalismus a sémiologie: východiska, problémy, přesahy.
4. Sémiotické teorie kódu, jazyka a diskursu (R. Jakobson, U. Eco, N. Fairclough)
5. Problematika klasifikace a teoretického uchopení rétorické figury mezi tradiční a moderní rétorikou (Platón; Aristotelés; F. Nietzsche; Ch. S. Peirce; R. Barthes; Ch. Perelman; J. F. Lyotard; G. Genette).
6. Sémiotika, rétorika a problematika argumentace. Teorie pojmu, soudu a úsudku. Toulminův model argumentu. Problematika fallacií. Problém výroku a výpovědi. Deduktivní, induktivní a abduktivní usuzování.
7. Tradiční a moderní pojetí metafory. Vztah metafory k povaze řeči. Sémiotické teorie metafory. Kognitivistické a srovnávací teorie metafory. Metafora z hlediska teorie řečových aktů. (Aristotelés; F. Nietzsche; U. Eco; J. R. Searle; P. Ricoeur; U. Eco)

Sémiotika médií (2 teze)

1. Médium v rámci znakových a komunikačních modelů: komparace vybraných přístupů
2. Médium a technologie (H. Innis, M. McLuhan, N. Postman)
3. Analogová a digitální média, nová média (L. Manovich, F. Kittler, J. Parikka)
4. Jazyk – možnosti a meze reprezentace: vztah psaného a mluveného, gramotnost a racionalita (W. Ong, R. Harris)
5. Mluvní akty: základní definice, přístupy, klasifikace a jejich principy (J. L. Austin, J. Searle, H. P. Grice)
6. Znak a kontext: reference, neúplnost, nedoslovnost (F. Recanati, D. Sperber)
7. Problémy urbánní sémiologie: východiska pro analýzu komunikace v městském prostoru, komparace vybraných přístupů.
8. Problémy sociální a aplikované sémiotiky médií: sémiotika fotografie, otázky filmové narace, problémy intermediality.

Mytopoetika (1 teze)

Studující si dle vlastní rozvahy vybere současný vizuální fenomén (lze vybrat fenomén umělecký i neumělecký, od obrazu přes přírodní či obecně „světské“ fenomény až po selfies či AI-Art), na který aplikuje vybrané argumenty v rámci autora

či autorů analyzovaných v kurzu „Mytopoetika“. Doporučená délka teze: 3-5 NS (= 5400-9000 znaků včetně mezer). Lze postupovat jak expozicí nefunkčnosti daných argumentů/tezí (= vybraný fenomén dané teze vyvrací či se jím vymyká, jakkoliv by na něj měly vybrané teze pasovat a vysvětlit jej), tak naopak cestou jejich praktické aktualizace (= daný současný fenomén dané teze potvrzuje). Otázky budou směřovat jak k textu teze, tak obecně k autorům probíraným na kurzu se zohledněním užití literatury. Cílem této části zkoušky je prokázat schopnost zorientovat se v textu a umět jeho argumenty prakticky aplikovat na současné fenomény.